

AKATALPA

Şubat 2000

Sayı : 2

EVET, AKATALPA

Şuramız, buramız gürbüz birer organ; topluca Akatalpa'yız.

Gövdenin *hiérarchie*'yle, başka deyişle *silsilei meratiple* bir ilişkisi yoktur. Doğanın içinde bulunmaktadır, vardır ve bu kadardır. Güzel, iyi olmak zorundadır, ama bunu hırs'sız olarak liflerinde taşır, kendiliğinden böyledir; doğanın binlerce yılda yontup parlattığı ezgi, yaşamak, budur, böyledir, çünkü. Bu yüzden bu gövde hiçbir varlıkla yarışmaz. Onlarla yan yana, alt alta ya da üst üste değildir. Zaman ile mekâna 'eyvallah kardeşlerim' der, başını omuzlarının arasına çekerek; hepsinin birlikte bir gövdeler evreni olduklarını düşünür, ve bunu, su içer gibi usulca içine sindirir.

Şu 'sıpsınırlı' zeminimize, edebiyat dünyamız dediğimiz yere bakıyoruz : Şairler, yazarlar; şiirler, yazılar; dergiler, kitaplar, yayınevleri; bunların içinde bulunduğu köyler, kasabalar, şehirler; semtler, obalar, evler cinnelik bir hiyerarşi yarışındalar. Hangi yolla olursa olsun, en üstte olmak, hep görülmek, konuşmak-konuşulmak, yani en kırmızılık : bir tek amaç bu.

Hırs (hadi, birazcık sempati yükleyelim), akıl ve ruh, varlığımı, öne yerleştirmekle sürdüreceğini sanır ya; gövdenin buna ihtiyacı yoktur. Çünkü o vardır ve buradadır, şu andadır. Karmaşık görünümlü yalınlık olarak.

'Sarmaşık örünümlü alınlık' değil.

'Kalınlık' hiç değil.

Olabilecekse ve övünme sayılmazsa : 'kalınlık'.



Sina AKYOL

'AĞAÇLARIN KUŞLARIN İYİLİĞİ'nden YEDİ ADET HAİKU

Turgay Kantürk'e, umutsuzlukla!

24. sayfa

Sen üşüdükçe
yorganım da üşüdü.
Anlam!.. Soyunur.

25. sayfa

Acıktın. Ağzım
ağzına sunaktır! Tuz!..
Biraz da erik!

26. sayfa

Sabah serindi.
Gayret ettim, gün boyu
hırkanı ördüm.

27. sayfa

Yüksek ovaya
atımla çıktım, güzün.
Atım da yılkı.

28. sayfa

Bin tane yatır!
Hırkası gömleğine
değmez anlatır.

29. sayfa

Ben sana çokça
şiir yazdıysam, fayda
etsin diyedir.

56. sayfa

Oyuncağımı
sevdim sakladım, tavan
arası çöktü.

Sina Akyol, Mustafa Durak, Melih Elal, Hilmi Haşal, Halim Hayal, Yunus Koray, Cihan Oğuz, İbrahim Oluklu, Betül Tarıman, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Serdar Ünver, İhsan Üren, Coşkun Yerli.

DERGİLERDEN BİR 'YAPRAK'

Melih ELAL

Orhan Veli ve arkadaşları, 1 Ocak 1949'da Ankara'da, *Yaprak* adında, şiirden sinemaya, sanatın her alanına yer veren bir dergi çıkarırlar. Dergi, o günün gazeteleri düşünüldüğünde -bugünün gazetelerinden daha büyük boyuttadırlar- bir gazete sayfasının yarısı büyüklüğünde, tek yapraktan oluşmaktadır. Belki de adını bu özelliğinden almaktadır.

Biz bugün *Yaprak*'a dergi desek de, yayımcısı Orhan Veli "fikir ve sanat gazetesi" der. Dergi on beş günde bir yayımlanır. Başlık ön yüzün sol üst köşesindedir. Fonu her sayıda değişik renktedir.

Sahibi ve yazı işleri sorumlusu olarak Orhan Veli gösterilse de, Oktay Rifat ve Melih Cevdet'in katkıları, derginin diğer sayıları tarandığında hemen kendini belli eder. Zaten 14 Kasım 1950'de ölümünden sonra çıkarılan 1 Şubat 1951 tarihli *Son Yaprak*'ta Melih Cevdet, "*Yaprak*'ı çıkarmaya karar verdiğimiz geceki sevinci gözümün önünde. *Yaprak*'ın gerilikle savaşa gidiyor, bu savaşın lüzumuna inanıyordu." der. Bu anlatım, *Son Yaprak*'ta yer alan yazılar ve imzalar, derginin mutfağını bize yansıtır.

1 Ocak 1949 ile 15 Haziran 1950 arasında yirmi sekiz sayı çıkan dergide Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday, Sabahattin Eyuboğlu, Orhan Kemal, Cahit Sıtkı Tarancı, Sabahattin Kudret, Erol Güney, Abidin Dino, Cevdet Kudret gibi sanatçıların ürünleri yayımlanır. Mahmut Dikerdem ise dergiyi parasal yönden destekler.

Orhan Veli, *Yaprak*'ı memuriyetten ayrıldığı parasız günlerinde yayımlar. *Son Yaprak*'ın, Orhan Veli başlıklı imzasız yazısında, ki Dikerdem olabilir, "Ben Orhan"ı *Yaprak*'ı çıkarırken tanıdım. *Yaprak*'tan şahsi hiçbir istifadesi yoktu. Gazeteyi on beş günde bir bastırmak için yüzlerce lirayı bir araya getirdiği günlerde yamalı pantolonla dolaştığını bilirim. *Yaprak*'ı şöhret kazanmak için de çıkarmıyordu; onun şöhreti *Yaprak* okuyucularını çoktan aşmıştı. Orhan Veli, *Yaprak*'ı, doğru bildiği düşünceleri savunmak için çıkarıyordu." der.

İlk sayıda başlığın altında, *Yaprak* imzalı manzum bölümde "Gül verir yonca alırız / Bülbül verir serçe alırız / Edebiyat verir yalnız söz alırız / Şarkı verir türkü alırız / Tek ses verir çok ses alırız..." denilerek okura, sanata bakış açılarını bildirirler. Gül yerine yonca almak, halktan yana tavır alacaklarını; tek ses verip çok ses almak da, çağdaş sanattan, yenilikten yana olduklarını gösterir.

Bu sayıda, M. Fırtınalı'nın, Sabahattin Eyuboğlu'nun, Erol Güney'in sanat üzerine; Jean Cocteau'nun sinema üzerine yazısıyla; Orhan Kemal'in bir öyküsü; Oktay Rifat'ın bir şiiri, Melih Cevdet Anday'ın da Langston Hughes'ten çevirdiği bir şiir yer alır.

İlk sayının göze çarpan özelliği, Oktay Rifat'ın "Kervan" şiiriyle, Orhan Kemal'in "İstasyonda" öyküsüdür. Orhan Veli, kendi şiirini ilk kez 1 Mart 1949'da beşinci sayıda (Dalgacı Mahmut) yayımlar. Melih Cevdet ise 15 Mayıs 1949 tarihli onuncu sayıda şiiriyle (Dayan) okur karşısına çıkar.

Yaprak'ın önemli bir yanı da şiire ilişkin sorunlara yer vermesi, gününün şiir sorunlarını tartışmasıdır. Gazetelerde sanat ile ilgili yazılanlara yanıt verir, eleştirir, tartışır. Şairin düşünür olup olmadığını sorgular. İdealizm, realizm, ideoloji, hümanizma gibi kavramlar irdelenir; bu kavramlar karşısında sanatın duruşu, durması gerektiği yer araştırılır.

Hemen her sayıda çağdaş Batı şiiri çeviriler yoluyla okura yansıtılır. Melih Cevdet Anday; Langston Huges, Gwendolyn Bennett, Nicolas Guillen, Walt Whitman'dan; Oktay Rifat; Philippe Saupault, Jacques Prevert, Aragon, André Verde'den; Cevdet Kudret Solok; Mihaly Vörösmarty'den şiir çevirirler.

Zaman zaman öyküye de yer verirler. Yirmi sekiz sayı boyunca Orhan Kemal, Sait Faik, Orhan Veli, Cevdet Kudret öykülerini yayımlar *Yaprak*'ta.

İlk sayının arka yüzünde, gelecek sayılarda Ahmet Muhip, Cahit Sıtkı, Melih Cevdet, Cahit Külebi, Necati Cumali, Orhan Veli'nin şiirlerinin; Sabahattin Eyuboğlu, Sait Faik, Oktay Rifat, Erol Güney'in yazılarının; Bedri Rahmi, Fikret Muallâ, Eşref Üren, Arif Kaptan, Turgut Zaim'in resimlerinin yer alacağı duyurulur.

Anılan yazarların şiir ve yazıları, ikinci sayıdan başlayarak okurun karşısına çıkar. Resime ise uzunca bir süre rastlanmaz. 1 Nisan 1949 tarihli yedinci sayıda, resim yayımlanmadıkları için okurdan özür dilerler. Yalnız beşinci sayıda Oktay Rifat'ın Hürriyet Şiirleri adlı şiirinin fonunda imzasız bir desen yer alır. Bu desen, büyük bir olasılıkla Abidin Dino'nundur. 12, 13, 14 ve 16. sayılarda Abidin Dino'nun desenleri yayımlanır.

İlk resimler 24. sayıda yayımlanan Bedri Rahmi ve Abidin Dino'nun resimleridir. Bedri Rahmi'nin resmi ön yüzde sağ üst köşede; Abidin Dino'nun resmiye arka yüzde sol altta, ressamın Balaban ile ilgili yazdığı yazının üstünde yer alır. Baskı tekniğinin yetersizliği nedeniyle, dergide sadece resim olarak vardılar. Resimlerin tadına varmak olası değildir. Bedri Rahmi'nin resminin yanında da Sabahattin Eyuboğlu'nun "Yeni Resim" adlı yazısı bulunmaktadır.

Yaprak, 27. sayıda Sedat Uslu'dan; 28. sayıda Azra İnal ve Orhan Peker'den birer resim yayımlar.

Dergi, on beş günde bir yayımlanır. Yalnız 15 Haziran 1949 tarihli 12. sayısında, 1 Kasım 1949'a kadar ara verecekleri duyurulur. 13. sayı, 1 Kasım'da yayımlanır ve bu yayım, son sayı olan 28. sayının yayımlandığı 15 Haziran 1950'ye değin düzenli olarak sürer. Son sayılara doğru, arka yüzde, sık sık derginin satıldığı yerlerin duyurulması, okurların abone olmaya ve abone bulmaya çağırılması, ekonomik sıkıntı içinde olduklarının bir göstergesidir.

Yaprak, 15 Nisan 1950 tarihli 24. sayısında, hapiste olan ve açık grevi başlatan Nâzım Hikmet için başlatılan af kampanyasına katılır. Başlığın yanında, sağ üst köşede "Adli bir hata yüzünden 13 yıldan beri hapiste yatan Nâzım Hikmet'in son günlerde açık grevine kalkması bütün memleket aydınlarını heyecana düşürdü.

İstanbul aydınları, Ankara aydınları, İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği ve başka toplulukları ayrı ayrı, Cumhurbaşkanına, Meclis Başkanına ve Başbakan'a baş vurup şairin serbest bırakılmasını istediler. Dilekçelerin altına imza eden şairler, ressamlar, musikişinaslar, profesörler, doçentler, gazeteciler arasında Çallı'dan Neyzen Tevfik'e, Refik Fersan'dan Adnan Saygun'a, Nurullah Ataç'tan Falih Rıfkı Atay'a kadar bütün yurt aydınlarının adı var.

Bu davranışların sebebini, Türk aydınlarının, tarihimizde bir leke olarak kalacak bir işin sorumluluğuna ortak olmak istemeyişlerinde görüyoruz." denilir. Başlığın altındaysa imzasız olarak "köylü" başlığıyla Nâzım Hikmet'in "O, topraktan öğrenip, / Kitapsız bilendir;" dizeleriyle başlayan şiirinden bir bölüme yer verilir. 15 Mayıs 1950'de çıkan 26. sayıdaysa; Melih Cevdet, Oktay Rifat, Orhan Veli "Nâzım Hikmet Meselesi" adıyla ortak kaleme aldıkları yazılarında, üç gün önce basına verdikleri, Nâzım Hikmet'e destek için "12 Mayıs tarihinden başlamak üzere iki gün aç durmaya karar verdiğimizimizi umumi efkâara bildiririz." sözlerini içeren bildirilerinden söz ederek, bunun bir siyasi hareket olmadığını, bir şairi, sanatçıyı desteklemek amacıyla gerçekleştirilmiş bir girişim olduğunu yazarlar.

Yaprak, yayımlandığı 28 sayı boyunca 15 kuruşluk fiyatını korur. Yine bu dergi, Türkiye'nin dönüşüm geçirdiği bir dönemde yayımlanmıştır. Açıklanmasa da, ekonomik yetersizlikler nedeniyle yayımına 15 Haziran 1950 tarihli 28. sayısıyla son vermiştir.

Yayıncısı Orhan Veli, kısa bir süre sonra 14 Kasım 1950'de yaşamını yitirir. Bunun üzerine, yazının başında da belirttiğim gibi, arkadaşları 1 Şubat 1951'de *Son Yaprak*'ı çıkarırlar. İmzasız başyazının sonunda "Sanat tarihimizde bir yıldız gibi akıp geçen büyük şair Orhan Veli'nin hatırası önünde saygı ile eğilelim ve onun yolundan gidecek genç sanatçıları bekliyelim." derler.

Orhan Veli ile özdeşleşen *Yaprak*'ın tıpkı basımını 1981'de *Milliyet Sanat Dergisi* okurlarına ek olarak verir.

Not: Geçen sayımızda yayımlanan 'Şiir, Yazın, Gazete, Dergi' adlı yazımda, yaprak türü dergilerden söz ederken, İhsan Deniz yönetiminde Bursa'da yayımlanmakta olan *İpek Dili* unutulmuştur. Bursa'da çıkan bir derginin, Bursa'da çıkan bir başka dergiyi anmayı unutmaması, unutmam, bu açıklamayı gerekli kıldı.

ÇÖKELTİ

I

kıl çadırdı
yaz göğünde
biçtiğim

ekin ekine aktı
gazel güzele

böyle böyle
yaşlandı kilim

II

bun odu yudu

III

şimdi patika'da
yoksa masal
şair şaire okur

öyle ferahlar öğle

çekilir
kendine ikindi

IV

bağda yine
başka
bir bağçe

İMGEGÜL MASALI

kal

ve kendi cesedime yaktığım mumu gör, dünya için
evet ben yaktım, naçiz kul ; tanrı üflesin
öyle olmasa da bilme hakkım doğsun, sorayım ışığa
sıradansam - sıradaysam `söz'e aday : is kimin işi
kimin kılıcı, rüzgârı taşkın aşk, öyle yakıcı, keskin...
kimin efendisi bu imgegül, ıslak yaprağıyla
düş bulutlarımı aralayan, dönüşüme yol açan deli iz...

kal

ölümü kardeş seçiyorum hayata, tez gelişini gör
kötürüm kurguyu onaracakmış gibi; tanrı üflesin
köz cesedime gir de oku : sevişmek de neyin nesi
demedem dünya için, yapışkan aşk işte, en acı resim
rengârenk tuval: yinelenmektir sevişmek, dirim hıncı
dünya için kölesi olayım, imgegülün beli gelsin...
sokulmamla, bir çiçek kökünden irkilsin, kıskaç gibi.

kal

ben kundakladım kuşkuyu, kül olup eksilsin resimden
öyle gideyim, beden fani - şiir bengi ; doğursun falımı
zaman mağarasına sığınmış yarasalar tanığım, pırlasın
an ki ilk nefestir, ama akışkan aşk işte, durmak bilmez
yalım, is-im'i yükseltiyor tavanına tanrının, yenik tinim
kâbusuma tütsüler döksünler, imgegül okşarken uykumu...
ellerimi göbeğimde bağlasınlar; her aşktan bir ceset çıkar
nasılsa
ve binbir masal

dinlemeye kal sen...

AŞKA DAİR İPUCU

Ben seni ne uzak sevdiğimi kış ortasında anladım
Dar geldi geceler, soluk almaya bin şahit
Ölümün ipucu bile gözükte de aldırmadım

Bir kıyamet asıl yüzünü gösterdi esefle
Kalbinde saklambaç oynayan yılan hır çıkardı
Son sözünü saklayan Yusuf gibi kuyulardaydım

Hayatı karış karış karışladım da bir aşkı tanıyamadım
Bir de sabahları hangi renk suyun çarpılacağını yüzüme
Sen geceden kalan bayat yağmurların tasvirini

Ne uzak sevmişim seni de anlayamadım
Kırk bir değneği öne çıkarıp saklıyorum yok olan yanlarımı
Birazdan şarkıma konan kuşlar da uçup gidecek

LİRİKLER

IV

Hadi uyu, masallar
Masalımı buldum dün
Elimde gümüş tüyler

Hadi uyu, bir sözle
Bu seccade, gördüğün,
Ta ikimize gider.

V

Önce daldan düşürüp
Takmak yine yerine
Bir yaprağı gülüşün

Yaprak dalda iğreti
Güzdür eser içimde--
Düşen güllü bir düşün!

GÜLTEN AKIN'IN ARKA BAHÇESİNDEKİ CENNET VE CEHENNEM

Mustafa DURAK

Kişinin kendini tanıma çabasının ilkgençlik çağında görülmesi boşuna değildir. Kişi aynasını, içinin aynasını, aynısını bulduğunu sandığı anda kendine çeki düzen vermeye başlar. Dış dünyada dış dünyadan biriyle bütünlenme çabasıdır bu. Karmaşık ama çözümlenebilir bir tanıma, anlama sürecinin pratikte ilk başladığı nokta. Önümüzde şeffaf bir cama dönmüş, gösteren ayna. Ama aynı zamanda büyük bir engele dönmüş cam. Erişivereceğimizi sandığımız görünür dünyayı bize kapatıveren cam. Bizi düşsele salan berraklık. Suratımıza çarpan, suratımızı yassıltan cam. Gösteri bitince camı siyahı boyarlar. Sen'in dünyası kapanır. Oyun tersine döner. Bu kez ben'in dünyası yansır cama. Cam yine büyümlü bir ekrana dönüşür. Sen'in aranişu ben'in aranişına döner. Döngü çoğaldıkça ya da başka bir deyişle sen-ben arasındaki gidiş gelişler artıkça, senler ve benler çoğaldıkça, çoğaldığı ölçüde tanır kendini ben-yaratık. İşte bu arama-tanıma noktasında ayna kuyulaşır, içi yılan, çıyan, karanlık ötesi, Şahmeran'ın cenneti olur. Başka bir imgelemede cennet cehennem yer değıştirir: yerin altına iner cehennem. Her halükârda bir burası ve orasıdır söz konusu. Olan ile olması düşlenen. Düşlenen olduğı sürece: olan, hep cehennem kalacaktır. Düşlenen de cennet. Galiba düş yetisine sahip olan insan, sahiplenmekten geçemeyen insan; sen ile ben arasında, cennet ile cehennem arasında gidip gelmeye yargılı. Yetinmeyen cehennemine razı olmalı. Bu ne bir ceza, ne bir mükafat. Yalnızca bir bedel.

İnsanın en çok düş severi ya delidir ya da şair. Başkaca sen'e ve doğrusu ben'e en duyarlı olanlar da bunlar. Mutluluğun da mutsuzluğun da tahtaravallisinde yaşayanlar. İşte Gülten Akın da bir şair olarak duyarlılığını bir sen'e, bir başkasına (sen hep başkası değıldir, yukarıda söylediğim gibi sen, ben'in ölküsel ikizidir) bir de ben'e yöneltip durur. Bu çalışmada Gülten Akın'ın "Sessiz Arka Bahçeler" adlı kitabında ayrılabilir ama yine de ben'de buluşturulabilecek bir başkası toplamında, başkalarını üstlenen bir kimlikle cehennemi nasıl taşıdığına ve nasıl dillendirdiğine bakmaya çalışacağım.

Ancak konuya geçmeden önce Gülten Akın'da da, başka şairlerimizde de gözlenebilecek bir durum, şarklı yanımız. Zira ne denli aydın olursak olalım, doğu-batı sorunsalı çeşitli biçimlerde ortaya çıkıveriyor: bir dengesizlik dengesine getirip bırakıyor bizi. İşte Gülten Akın, kitabının ilk şiirinde bir anlamda yorumla cehennemini ele verirken, bir yandan da doğulu yanını sergileyiveriyor.

Doğu-batı dengesizliğinde:

LEYLA

"sen Leyla değılsin" dedi Mecnun
kavuştuğı andı
çıldırılmış sanıldı

Dikkat edilirse burada asıl öne çıkarılan, anlatılan kişi Mecnun. Ama şiirin adı Leyla. Mecnun Leyla'sına kavuştuğı anda, tam bütünleşmesi, birleşmesi beklenirken Leyla'yı reddediyor. Ve bu red, şair tarafından onaylanıyor. Zira bize Mecnun'un davranışını anladığımızı ima ediyor: "çıldırılmış sanıldı" diyerek. Yani şair için Mecnun çıldırılmamıştı, akli başındaydı. Peki Leyla'yı niye reddetti? Bu noktada olasılıklar üretilebilir: tanrısal aşka erdi: tensel aşktan tinsel aşka geçti. Ya da Mecnun Leyla'ya ulaşmaya, kavuşmaya çalıştı ama Leyla edilgin bir eylem içindeydi, Mecnun gibi sevedimi, dolayısıyla Mecnun kendisi kadar seven, kendisini, onu arzuladığı kadar arzulayacak birini, ilgili birini, kendisine aşık birini, kendisini anlayacak birini aradı. Beklediğinin o olmadığını anlayınca reddetti. Ya da Mecnun kendi aynasında kendine ve sen'e baka baka sen'i idealize etti. İdealle gerçeğin denk düşmediğini görünce reddetti. Ya da Leyla artık o Leyla değıldi. Zaten G.Akın

bir şiirinde "kimse kendi gibi kalmamıştır " (Gülten Akın: Eski Nine) demez mi? Bu olasılıklar daha da uzatılabilir. Ancak şiirin adının Mecnun değıl de Leyla olması ilginç. Zira Leyla reddedilen ama Gülten Akın ile aynı cinsten. Mecnun'u anlayan, ona hak veren Gülten Akın şimdi de hemcinsiniif yanına geçiyor ve onun reddedilmişliği açısından bakıyor. Ona uzatılmayan ele, onu öne çıkararak karşı çıkıyor sanki. Leyla'nın hüznünü anlatmıyor ama adımı öne çıkararak aktarıyor bu hüznü. Ona katılıyor onu da yaşıyor diye yorumlanabilir bu şiir. İşte Gülten Akın bir yandan doğu-batı anlayışları dengesinde, konu edindiğı sorunsala çağdaş bir bakış getirmiş oluyor. Ancak Gülten Akın, kitabında bu dengesiz denge üzerinde durmadığı için, benim yaptığım bu yorumun raslantısal, çekıştirmeli olduğı söylenebilir. İşte bu noktada dengeyi batılı bakıştan yana bozan örnek çıkıyor karşımıza:

*büyükanne hep yaptığı gibi
uçverdi Sinan'la birlikte
kanatlanmış, kocamanmış, kırmızıymış beklemeden
(Mutlu Bir Güne Ön Şiir)*

Bu alıntıda ölküselin karşısında, yaşamdan yana, hem de hemen yaşamaktan yana olan bir anlayış örneklendiriliyor. Zaten Gülten Akın şiiri idealist bir şiir değıl; betimsel, gerçekliklere dönük bir şiirdir genelde. Bu şiirde de başkaları olmayanın ardında iken, büyükanne Sinan'ı (varolanı) alıp gidiyor, varolana sahip çıkıyor. Orada olanı ve şimdiiyi geçerli, değıerli kılıyor.

Kadın Kimliği:

Gülten Akın, bu şiir kitabında, "ben" kümesinde toplanabilecek öznelerin sözcülüğünü yaparak gerçekleştirir kendini. Tekil değıl de tikel olarak kadın cinsinin yanındadır. Savunucusudur. Zira karşı küme, yani egemenler ve egemenlerden yana olanlar kadını nesneleştirme çabasındalardır. Bireyselliğini yok etmek istiyorlardır.

*saklayıp başını bağasına
ölü gibi dursun istendi (Evdeki Kadının Şiiri)*

Egemen küme, erkek dünyası kadının iç dünyasını kapatmağa, dış dünyaya açılmasına, kendini göstermesine izin vermiyor. İçine kapansın, yaşadığı bilinmesin, ilişkisiz kalsın istendi diyor. Tıpkı dış görünüşü, örtüsü içinde yitmiş ölü, ölgün bir böcek gibi. Kadının ölüne gerildiğı yasaklar dizisiyle, tek yanlı, bencil bir aşkın ardındadır egemen küme ya da karşıdaki.

*SAKLAYAN KADINLAR ŞİİRİ
O telefona çıkma, o kapıyı açma
ona dokunma*

*BENZEŞ
Ölü bir böcek nasıl
hapsolduğı kehribar içinde*

Gülten Akın sözle kadının durumuna başkaldırırken, sözdizimde yaptığı sapmalarla başkaldırıyor ya da en azından kabullenmeyişi pekiştirir. Bu yüzden Ece Ayhan şiirine, dışlanmışların şiirine yakın düşer. Bu iki öremkte de kadının kaplumbağaya, böceğe benzetildiğı dikkate alınırsa, egemen küme etkisiyle o kendini, evcil bile değıl, yaşamsal mekan dışında, kırlarda bulunan dışlanmış hayvanlara benzetmektedir. Bu benzetmede dışlanmışlık, özellikle "ölü" sözcüğüyle belirirken -ki sözdizimsel yarım bırakılmışlık bir eksiltme, bir arzuların budanmasının göstergesi olarak görülebilir-, bunların doğaya, aslında yaşama yakınlıkları, kırsal oluşlarıyla izlenimsel olarak, aktarılmış olur. Aynı zamanda böceğin güzelliğı içinde tutsak edilerek ölümü bekletildiğı aktarılır. Burada kaplumbağa, böcek ikilisinde kadın lehine iki anlam birimi daha belirir: dayanıklılık ve güzellik, değıerlilik.

Ve karşı oluşunu netleştirir, ancak karşı olduğı, sevmediğini bir düzdeğışmece ile ifade ettiğı erkek değıl de erkek dünyasını egemen, duyarsız kılan "bu çağ" dir.

Gülten Akın, kadınlık durumunu trajikleştirir. Genç kız, göğüslerinin kabarmaya başlamasıyla, bir yandan başkalarının ayırına varır, bir yandan da elinde olmaksızın başkalarının dikkatini çekmesinden, başkalarının kendisindeki başkalaşımın

farkında olmasını iste(me)mekten ileri gelen hoşnutsuzluk ve hoşnutsuzluğun karmaşık duygularını yaşar. Aslında toplum onun gelişmesinin ayırıcına varmasını engeller, giderek bu engellemeye kendisi de katılır.

*Ben o zaman
"kabarmaya başlamıştı göğüslerini
mavi jarse altında, utanan
tıftık hırkasıyla ince
mavi kuş bedeninden
dirsekleri açık dizleri kapalı"*

her neyse geçti, geçmişti (O Zaman)

Ancak doğrusunu söylemek gerekirse, şiirin bu kesitinde sözdizimsel bir bozukluk var - belki dizim hatasıdır- (:kabarmaya başlamıştı göğüslerini) Belki de genç kızın utanmasıyla, sıkılmasıyla, beceriksiz bir anlatım arasında bir koşutluk kurulmak istenmiştir. Genç kızın dünyaya karşı zayıflığı "ince", "kuş beden" anlatımıyla; arılığı da "mavi" sözcüğüyle aktarılıyor. Ancak bu zayıflık ve saflık, hem doğal ve yapay (tıftık ve jarse), hem de "açık", "kapalı" karşıtlıkları içine yerleştiriliyor. Böylece, bu çaresiz ceylanı, Dante'nin karanlık ormanına bırakmış oluyoruz. Şiirdeki anlatıcı, gençlik dönemindeki o ürkeklik ile şimdiki ben arasında bir karşıtlık buluyor. Artık o utanan genç kız değil. Bu kesit ile Danteden bir kesiti karşılaştırmak istiyorum:

*Aklıma geldikçe hâlâ korktuğum
Bu yabani, haşin, büyük orman
Anlatırken bile ürperiyorum.*

Bu, Dante'nin Cehennem 1. kantodan bir kesittir. Dante, Cehennem, Araf ve Cennet'i dolaştıktan sonra anlatır bize. Gülten Akın *her neyse geçti, geçmişti* diyerek şimdi, gençlik döneminde yaşanmış o cehennemin dışında olduğunu, o cehennemi atlattığını söylüyor. Ama ardından evlilik geliyor. Bu da ayrı bir cehennem.

*İttim kapıyı girdim içeri, cesurca ya da aptalca
o ve çocukları dünya
yalnızlığım yitti
karşılığında
bir saksı beyaz siklamen
siyah güderi eldiven, renkli camlar
acıdan bir ayla ortasında
açmaya korkulan mutluluklar, gizli keyifler
girdi hayatıma (Siklamen İlahi)*

Burada kendini özveriyle eşine ve çocuklarına adanması, kendine, yalnızca onlarla bir dünya kurması ve bunun karşılığında bir saksı beyaz siklamen, siyah güderi eldiven, renkli camlarla yeni bir daralma, daraltma söz konusu ediliyor. Kendi kurduğu dünya, aslında kuramadığı dünyadır. Acı içerikli pırl pırl bir aylanın ortasındadır. Tam bu noktada "korkulan mutluluklar", "gizli keyifler" giriyor yaşamına. Bunlar oluşturuyor acıyı. Acı, iki dünya arasında kalmak değil midir? Hem özgür olmak isteyeceksin hem de ilgi ve sadakat bekleyeceksin:

*sıcak bir bakış, bir yadsıma
salim bir öfke girdi hayatıma
hatalarım kesinleşti yüzüme vurulduğunda
savunmadım kendimi, artık çok geç
şen elmalar gibi yuvarlandı ortalağa
titizce sakladıklarım
durdum
lekeli bereli güneşin tam ortasında*

Burada acılı ayla ile lekeli güneşin ortasında durmak yinelenen bir imge oluşturuyor. Ve yineleme bir anlamda anlatıcıdaki takımağı veriyor. Birinin sıcak bir bakışı bir diğerinin yadsımasını getiriyor. Yadsımın öfke duygusunu harekete geçiriyor. Yadsımayla birlikte, daha doğrusu yadsımayla neden olarak hataları yüzüne vuruluyor. (Bu, birine sıcak bir bakış öbürünü yadsıma olarak da anlamlandırılabilir. Ama durum değişmez, zira onun olumsuz tavrı

yine öfkeyi tetikler). Kendisine yeni dünyanın kapılarını açan titizlikle gizledikleri açığa çıkar. Kendisini savunmaması kendini burada ve şimdi görmek istemesinden kaynaklanıyor. Ve reddetmeyi doğru bulmuyor.

*reddettik
göğü, ağır bulutları, koyu
batıp gideni reddettik
akşam, yaşlı seslerinden geçerek komşuların
yoğurdun ve çileğin tadıyla
bizi derinine aldı (Çay)*

Dikkat edilirse benzer olguları farklı dille yineliyor. Yoğurdun ve çileğin tadı, burada ve şimdinin tadı ve zevkidir. Var olanı tüketmektir. Bu yaşama biçiminde, bağlanma ve ülküsellğe yer yoktur. Olsa olsa yaşanmışlıkların anısı, hatırı belki gerçekliği söz konusu edilebilir. Ne varsa, ne bulursak onu yaşamak. Göğün güzelliğini, kara bulutları, batıp giden güneşi, biten tüm ilişkileri reddetmek. Bu anlayış ters geliyor şaire. Reddetmenin çözüm olmadığı, yoğurdun ve çileğin tadının komşu seslerini çağrıştırarak yaşamı bütünlediğini dile getiriyor. Bu aynı zamanda ne ise o olarak anlaşılma isteği biçiminde çıkıyor karşımıza.

*KİMSE
itip beni
balıma dadanan bu çağı sevmedim*

Ona karşı olanlar, ondan yararlanmayı, onu kullanmayı ihmal etmezler. Oysa o sarnıcındaki suyu paylaşmak ister, yalnızca kendine yönelen aşkı değil kendinin de etkin olacağı, rol alacağı aşkı ister.

*sarnıcı besleyen suyu sonsuza
sakla, sende sürsün aşk*

Ancak bu karşıdakinden beklenti her zaman aşk değildir. paylaşılacak ne varsa paylaşmak ister o:

*PAYLAŞIM
ağıdını bana dirhem dirhem
paylaştıran komşum
sevinçlerin var mı, nerde
niye onları hiç bilmiyorum*

İçtenlik ister, yalnızca acıyı değil de mutluluğu da paylaşacak insanlar ister. İlgi ister. Oysa o, benini horlamayacak, balları paylaşacak bir çağ, bir dünya özlemi içindedir. Hakettiği ilgi beklentisi içindedir. Bu, bir iletişim eksikliği, karşı cinsin kapalı bir dünya kurması, kendisine ilgisizliği olarak belirir. Paylaşım bir türlü istediği gibi gerçekleşmez. O da kendi dünyasına, suskun dünyasına, ölü böcek dünyasına döner.

*SÖZLERİ KUŞ KADINLAR
"Bunlar güvercin" dedim, "gövdesinin inceliğinden.."
"kumru olsa.." dedim, ona baktım
baktım beni dinlemiyor
güvercinler uçu, sustum*

O, birlikte olduğu kişiyle doğadakinin, doğal olanın ayrıntılarından yola çıkarak, bir tanımayı (güvercini tanımayı) ortaya koyarken, onun ilgi nesnesi ilgilendiği şey (birlikte olduğu kişi), öbürü için yoktur. Belki o da kendince kurduğu başka dünyadadır. Ben'in ilgi nesnesine yönelmeyen o, ben'e de ilgisizdir. Zihinsel bakışların yönü farklıdır. Buluşma yoktur. Ben, bunu farkedince kırılır. İletişimsizlik noktası, sevgisizlik noktasına dönüşür. Gülten Akın ya anlaşmaları olanaksız iki kişiyi ya da iki kişinin anlaşmalarının olanaksızlığını betimler.

*Kırılıyoruz, ya sen ya ben
ya da kırılmışlığımız
öyle derin öyle onarılmaz
bir yol arıyor yüzeye vurmak için
bir bahane. Onarılamıyoruz
onaramıyoruz, ekimiz görünmeden
sen ve ben*

KARGA

Birdenbire en yeğrek, en körpe uçlarımızı parça parça ederek, gökyüzünün eskittiği bir çift kara pabuç gibi, iki karga ölüsti fırlattı üstümüze Sonbahar. Elimizde bin güzün, bir o kadar da kışın o yomsuz kurşununu, ağulu çamurunu seliyle süpürecek nice görk nice görkem bulunurdu dünlerde. Hem özel hem ortak akçıl kar keseleri: sökücü, sapasağlam, nice sarkmaz yakılar: yalını yazlar kuran o dostluk çiçekleri... Ne ki can çeşmemizde o coşkun, o hudutsuz, yitik su günlerinin çağlıtısını çalan, günmavisi ezginle eşötlümlü tutulmuş, umutsuz ve tanımsız gurultusu var şimdi en cırlak susuzluğun. Yasak bize arınmak! yunmak ve unmak yasak!

Saatlerimiz bozuk! yürekleri çürümüş! burkulmuş beyinleri... Ama yavuz yazgıda kıyağa kıynak indirip şu sırtlan şölenine çökmeye çevrilmemiş bir alazlı kunt yürek, bir onur onarıcı gözleyip özlüyor gene de belki bizi, tıklar tıklar bilēnip çekiniz çarşımızda.

Betül TARIMAN

DÜŞ DELİSİ

*biraz tambur sesi lütfen
kalbim ağlayacak*

ne olacak düş delisi
sıkı fıkı yağmurla
eskaza kırılma
utanır ağlar uzağına

ş ş ş t
temkinli ol, çizgiye basma
birazdan aşk gelir, şair anlar
patisine gül süren kedi
şiire merdivendir

gelir çarşaf serer
bir yorgan, terlik
aklı bir karış havada
iliksiz düğmedir

göğü aralar yine de
gerinir gülleri azdırır
aşk derslerine gönüllü
hayatı dert edinir

edinsin edinmesine de
her şiirde uykusuz
sanki sobasız ev
harfîr buruşmaz
ağırklar ahşap zamanları
içine bakar

saçma
bu senfoni bitmez
yaprak gibi kuruyorsun
sular kuğulandı
bu düş yağmurunda

NAKIŞLAR -II

(Ağaçların Kuşların İyiliği için)

7

Caddesi işlek,
arabası döküntü,
atı umarsız.

8

Damlayan musluk
kim değiştirir senin
yenik contanı?

9

"KURBANLIK KOYUN"
tabelası elinde,
bekler gün boyu.

10

Şiirdir, düştür :
Yavru kediler kuşa
öpücük yollar.

11

İki boz kumru
sokulurlar iç içe,
çiseler yağmur.

12

Rast bu, tiz perde :
Çocuk sesleri parktan!
Aksak curcuna.

* 5. Bursa Edebiyat Günleri

Mart 2000 sonunda gerçekleştirilecek 5. Bursa Edebiyat Günleri'nde bildiri sunmak isteyenlerin, dergimize ya da 0532 578 39 19 (R. Dara) numaralı telefona başvurmalarını diliyoruz.

* Geçmiş Zaman Silüetleri

Genç şair arkadaşımız Mustafa Ocak'ın ilk şiir kitabı *Geçmiş Zaman Silüetleri* Hera Yayınları'ndan çıktı : İstanbul, Aralık 1999. İletişim için telefon : 0 224 36174 83 (Mustafa Ocak)

* Düzeltme

Geçen sayımızda Faize Özdemirciler'in 'Duvarlar' şiirinden bir dize düşmüştür. Şiirin ilgili bölümü aşağıdaki gibidir. Şairimizden ve okurlarımızdan özür dileriz.

ben daldırma usulü yaseminler yetiştirirken
teneke yüreğimde, sen ada evlerinde kurtarıcı
fotoğrafi gibi asılı duruyorsun, üstünü artist
fotoğraflarıyla kapatıyorlar, azalıyor sun.

*her aşk gibi bizimki de benzeyecekti
doğduğu yerin duvarlarına...*

NESNE VE MEKÂN

Halim HAYAL

Boşluğun öyküsünü, şiirini anlamaya çalışıyorum. Görünen boşluğun. Görünmeyenine; pek çok yankısı vardır deyip bırakıyorum ipin ucunu... Görünmeyen; ki o belirsiz şiir ormanındır bilinç ötesinin. Varsıldır : Işıklı ve renkli ve aromalı... Gizeminin yolculuğu bir ömür şiirdir kesinlikle. Hiç kuşku duymamalı bu konuda. Duymuyorum ben de.

Görünür boşluktan birkaç tümce damıtmak umuduyla düşsel / düşünsel ve duysal sefere sürüyorum dilimi. Şiirle açığa çıkıyorum zaman zaman. O nedenle, gözlem birikimleri gündüzümü gecemi şenlendiriyorken, yaratı ırmağına birkaç papirüs bırakıvermek istiyorum. Nesne kavramı üzerine dingin ve doygun zamanlar resmetmekle yaşamın yitireceği bir şey yoktur nasılsa. Nasılsa nesnelere çok şey beklemez insanlardan. Verdiklerine karşılık aldıkları koskoca boşluktur, yani hiçtir.

Eşyanın bir mekân için ne denli önemli olduğunu pek derinden düşünmemişim demek ki... Yoksa boş bir mekân; kapısı, penceresi, duvarı ve tavanıyla ne işe yarar diye sorar mıydım? Korkunç bir yararsızlık, işlevsizlik havası egemenmiş öylesi mekâna. Eşyasını yitirmişliğin hüznü çökmüştür duvarlardaki tozlanmayla... Pencere camları ilk kezmiş gibi çıplaklığın utangaçlığını yaşar sanki. Eşyasızlığın hüznü dehşetle yansır insana, bakar bakmaz... Nesnelere özleyen, gurbetçi bir mekân atmosferi sarmıştır duvarları, tavanı ve pencereleri... Kapı n'etsin? Açık kapı bomboş mekâna ne katabilir, ne götürebilir bomboşluktan?

İnsanlık tarihi kadar eski serüvendir bu. Milyonlarca yıllık şiirdir belki... Yazılmamış, yazılamamış yokluk, boşluk şiiri. Artık olmayan nesnenin acısı... Eskiden bir yeri dolduran, ama artık olmayan nesnenin. Varlığı ne denli şiirse, yokluğu da o denli şiirmiş meğer; anlıyor insan. Yaşayınca. Başa gelince...

Zamana terk edilmiş mekân görmüştür herkes. Boş bir ev. Yani eşyasız mesken. Yani insansız ve eşyasız ev. Yaşamın küçük bir sapağında, kavşağında, durağında; her neyse. Rastlantı çiçeği ya da dikenli sayılabilecek an'da. Zamanın insafsız ellerine düşmüşlüğü umarsızlığına değmiştir herkes. Az ya da çok...

Eşyasız, nesnesiz-öznesiz (insansız) bir evin her yanında, geçmişin, an'ların zerk ettiği anılar yuvalanmıştır sanki. Çok derin, çok uzak şiirdir o 'halet-i ruhiye' evden ayrılan için. Duvarlardaki, tabanlardaki ve tavanlardaki soyut efsunu; kesikleri-kırıkları ve soluk, soğuk imgeleri okuyan okur. Geçmiş günlerin, felaket ve selamet parantezlerinin içini... Geçmiştir, olan olmuştur denemez. Şiddetli acıyı duyumsamadan bırakamaz ki insan. Yaşamın önemli parçasıdır çünkü kalmakta olan; çelişkiler, çatışmalar, barışmalar, sevimler döngüsü. Bellekte yuvalanmış görüntüler helezonu; ses kokuları, toz ve işleri, dipsiz imgeler halinde bekçilik eder mekâna. Zamanın nemli yosunu yapışmıştır her yanına. Aileye, birlikteliğe. En çok da kişiye özel giz dünyasının tanıklığını görür orda, dönüp okuyabilen. Bu, çok hassas yürek ve beyin antenlerine sahip olmayı gerektirir. Kuşkusuz, vedalaşan herkeste benzer bileşimleri ve salgıları okuyacak insani çizgiler vardır. Yani şiir algılama frekansları; yani zamana karşı, kendine karşı ezik düşme, yenik düşme suskusu. Kargış... Acı yutkunma seansları...

Nesneyle öznenin alışverişinden doğan şiiri mi arıyorum? Eşyaları toplanıp taşınmış bir mekânın ortasına koyduğum geçmişimi hırpalamakla, ne yapıyorum? İşte kendime itiraf ediyorum, ki bilmiyorum hangi amaçla edip eylediğimi, nesneyi ve nesnesizliği karşılaştırma saçmalığını. Öyle ya, şiirin nesnelere, şeylerden; görüntü-yansı, ses-yankı, coşku-korku, ferah-amber öğelerinden, beslendiğini bilir zaten bilenler. Bilir ki, büyük felaketlerin çocuğudur şiir. Kozmik kaos nasıl yaşamsal felaketse, görkemi ve şiddetiyle... 'tıpkı aşk gibi' diyese geliyor dilimin, ama

dedirtmiyorum, tutuyorum. Galaksi çekimi; çarpışması, kenetlenmesi yoğunluğunca yoğun duyu / düşün kaynaşmasıdır şiir. Dipsiz iç döngü... Sonsuz çıplaklık felaketi.

Varoluşun doğal bedelidir mi deseydim? Bunu dedim mi yoksa? Acı çıplaklıktır yargısına yaklaşıırken, o öte sezi kuyusuna doğru, korkuyla görünür kılarken kendimi. Giz gücüne bürünen imge evreninde... Yerlere, yani nesnelere ve mekânlara sinerken dirimsellik. Hallerin acımasızlığı en geniş yüzeyidir yaşamın. İmgenin kökleri oradan fıskırır işte; nesnelere, nesnelere eliyle mekânlara dolur. Yüreklere işgal etmiş tuhaf bir yükseliş duygusudur. Bembeyaz tüy hafifliğiyle yükseliş dansıdır... Dilimizin mekânı nasıl ki ağızımızsa, şiirin mekânı da sözdür, sestir, ritmdir, tınıdır diyorum çekincesiz.

Şiir yaşamın ve zamanın içindeki atom çekirdeğidir. Nesneye, mekâna bakarak belirleyebiliyorum bunu. Dediğimce boşluk, yokluk sonsuzluğuna bakarak, ki bakmanın sonucu incitici oluyor hep, öyle sonsuz... Toyluktur korkusu, çiraklıktır cesareti, ustalıktır temkini, dizelere-hecelere bürünen; var edip, şiir üreten, uğursuz rastlantılara karşın. Şiirin nesnelere, mekânlara üzerindeki güneşi, yaşam esinidir giz, kapsayan/kutsayan imge adına. Geçiciliğe sunulan doğa çeşnişi sevgi demetinin özüdür de... Tensel, tinsel örgü, kuşatan haz ağı, ya da acı ağı; durumuna göre. Yoksa böylesine etkilendir miydim nesnelere tozlu dilinden. Yokluklarını imleyen isli solgunluktan, o gamlı gölgelerden. Zamanın yitkiler hanesindeki yaralayıcı şiddetle karşılaşınca, kendimle kahredici hesaplaşmaya tutuşur muydum?

Bir mekâna anlamını perçinleyen; katmerli ünlemler yükleyen, panoramasını çerçeveleyen eşyadır, nesnedir dense çok da zirvalanmış olunmaz sanırım. Perdesinden halısına, avizesinden evlilik fotoğrafına, vitrinli kütüphanesinden koltuğuna değin, oda, salon adıyla tanımlanan küçük mekân... Gerçekte nesnelere içeren büyük nesne mi? Anılar istiflenen, anılar istifleyen ve öylelikle şiir sızdıran yer... Ama en büyük nesne ev-mekân değildir kuşkusuz. Gezegen-dünya algıladığımız en büyük nesne ise, içersinde yer edinmiş kara ve su parçaları, ve onların da içersinde kümelmiş başka başka mekânlardır belki uzantısı. Doğanın zenginliğidir imlenen. Yaşamın şiir hazinesi. Şöyle bağlanabilir paragraf : evrenimiz mekânlar içinde mekân, nesnelere içinde nesnelere bezemmiş somut bir varlıktır. Canlılarıyla da bütünleşen, öğüten ve öğütülen cennettir, cehennemdir. Sözcük çarklarıyla şiir sunan evren...

Yaşamın kucakladığı mekânlar ve nesnelere sınırsızmış sanısına kapılıyorum gitgide. Sayıklamalarım artıyor öyle öyle. İç içelik halinin yapılanışı şiirdir çünkü. Kozanın kendini örtmesidir, kapanmasıdır imgesine. Yerkürenin özü-özgeği biçimlerin o örülmeyle, düş dehlizlerimize giren kurtçuk kadar 'ben' nesnemiz. O kadar ki, minicik nesne-mekân oluşumu kişiliğimizi anlamlandırır ancak. Yürek-beyin çatışmasının ürettiği enerjiyle düş-duyu buluşması gerçekleşirken bünyemizde. Herkesin kendi şiiri ordadır. Herkesin veri kaynağı, zorlanmış, aşırıya vurulmuş kavramlarca, somut düşlem/duyum ülkesini çevreler. Tutsaklığı da oradadır, yani kendi şiirinde diyorum, naçizane. Haddimi başıboş bırakarak. Çünkü yaşadım, yaşıyorum hâlâ, mekânın nesnenin haz ve acı salgıladığı gerçekliğini. Tıpkı mekânsızlığın, nesnesizliğin, insansızlığın haz ve acısını algıladığım gibi. Salgılananın öteki adı imgeler, kılğılar manzumesi değil de nedir, diye soruyorum kendime. Şiirin gökkuşağı kemerinin altında barınmış bir zerre olarak, 'ben'.

Ben, nesne içinde nesne, mekân içinde mekân sayılmakla varım bu sanrı gezegeninde. 'Ben', muazzam (ama muamma) galaksinin acımasız güçlerince alıkonmuş biçaredir çünkü. Sözcüklerin çile yolunu yürüyorum. Dilimdeki sizin dışavurumu oluyor şiir. Burcum şiir, ereğim şiir, tutkum şiir, otacım şiir, ilacım şiir.

Mutluluk vermeyen şiir oluyor her şeyim; nesnem ve mekânım.

Sığımağım şiir...

İbrahim OLUKLU

Derinleşmeyi, hele hele aşktakini, siz başka bir alandakini de diyebilirsiniz, anlamak da anlatmak da zor. Belalı bir iş hatta. Ellerinin, bulaşınca çıkmayan çamuruyla aramızda dolaşan sıklık, eski mi eski süpürgesiyle ortalığı tozu dumana katar. O kör dövüşünün içinden çık çıkabilirsen artık!

Yüreğin de, aklın da kıpırtıları yitip gider o tozun dumanın içinde. Gözlerde, gönüllerde çakıp sönmeler olsa da, tokat atma zamanı gelmektedir...

Biriktirilenler vardır... Kendimizce dersler çıkardığımızı sandığımız örnekler... En kolayından seçilmiş karşılaştırmalar; derinleşmeyle el ele vermenin yollarını keser harami gibi. Onlara döneriz hemen: fırsatı en iyi biçimde yakaladığımızı düşünürüz çünkü.

Şiirin, öykünün, romanın, siz hangisinden örnekler verirseniz verin; yetmediği yerdir orası. *Ben* vardır, *özellik* vardır; sözü kimseye düşürmeyen. *Ötekinin* ayırıcı özellikleri silinir gider karşılaştırmaların kısıtlılığı içinde. Dinleyeni, anlayanı yoktur onun.

Arananın, aradığımızın nerede / kimde olduğu başlar konuşulmaya. Aşağıdan alınmış, anlamaya çalışılmış gibi yapılsa da; boyunlar bükülse de sözün gücü *benin* emrindedir. Sizden biriktirilenler bile kullanılır burada; sizi vurmak için. Onlardaki içtenliğin boyutları enine boyuna irdelenmeden.

"İnsan bir var bir yok / Yeter ki incinmesin yaşanmışlık" diyen Veysel Öngören'in veya "dörtmala ıssız bir mavilikte" diyen Ahmet Muhip Dıranas'ın dili de yetmez orada.

Ne kadar da hazırlıklıydır tokat atmaya!..

İçte ve dışta, burkulmaların / kırılmaların tarihine kabaran bir istekle yeni eklemeler yapılır. 'Arka bahçesi' olmayanların diliyle konuşulur bundan sonrası. Bunu da, bu dilin sizin diliniz olmadığını bile yaparsınız.

Atılan tokadın acısı yalnızca atıldığı yerde kalsa iyi... Veya başka tokatlara hazırlanılmasa...

En acısı da... Bir de en acısından da olsa yeniden başlamak var. Sürekli olana eklemleme çabası. Bilerek ve isteyerek. Unutma değil derinleşme isteği. Üzerinde durulmasa da istemek... Ötesinde Özdemir Asaf'ın söylediği gibi şunu hiç unutmamak; hep anımsamayı belirtmek :

"Ama ben en çok şeyi / En kısa zamanda sana söyledim / Yalnız sana."

Anlaşıma umudu konusunda çok şey söylenemese de...

ZAMAN HAİKULARI

İpini yanında gezdiren
Saatler.
- Cellat!

*

Ben dervişem
giymem, (Ne boş âvuntu!)
zamanın gömleğini.

*

Sebildir: (Doldur)
Zamanın çeşmesinde
sevgiler...

*

Elimizden kaydı:
Köpük
Yaşam.

*

Sabrın hünkârdır zaman;
Avunmaz,
palyaçolarla...

*

Çınlıyor kulağım;
içinde
yeni yıl.

*

Yaşam: yani Anlar-
A

n

l

a

r

a

- damlar.

Koordinasyon	Serdar Ünver (Tel : 0532 - 742 14 24)
Dizgi	Melih Elal (Faks : 0 224 - 442 92 14)
Katkıda Bulunanlar	Mustafa Durak, Nadir Gezer, Hilmi Haşal, İhsan Üren...
Sahibi - Sorumlusu	U. Ü. Eğitim Fakültesi Adına Prof. Dr. Ali Özçeçlebi
Yönetim Yeri	324 Numaralı Oda
Baskı	Ozsan Matbaacılık, İzmir Cad. No : 221 - BURSA
Yazışma Adresi	Ramis Dara P. K. 68 16371 Ulucami - BURSA
Elektronik Posta	akatalpa@hotmail.com

Aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* Ocak 2000'de Bursa'da kurulmuştur.